Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

12. juli 2012*

»Artikel 49 TEUF og 54 TEUF — etableringsfrihed — ækvivalens- og effektivitetsprincippet — grænseoverskridende omdannelse — afslag på registrering«

I sag C-378/10,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF indgivet af Legfelsőbb Bíróság (Ungarn) ved afgørelse af 17. juni 2010, indgået til Domstolen den 28. juli 2010 i forbindelse med en ansøgning om registrering i selskabsregistret indgivet af

VALE Építési kft

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, K. Lenaerts, og dommerne J. Malenovský, R. Silva de Lapuerta, G. Arestis og T. von Danwitz (refererende dommer),

generaladvokat: N. Jääskinen

justitssekretær: fuldmægtig A. Impellizzeri,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 14. september 2011,

efter at der er afgivet indlæg af:

— VALE Építési kft ved ügyvéd P. Metzinger

— den ungarske regering ved Z. Fehér samt ved K. Szíjjártó og K. Veres, som befuldmægtigede

— den tyske regering ved T. Henze og J. Kemper, som befuldmægtigede,

— Irland ved D. O'Hagan, som befuldmægtiget, bistået af M. Collins, SC, B. Doherty, BL, J. Buttimore, BL, samt ved L. Williams

— den italienske regering ved G. Palmieri, som befuldmægtiget, bistået af avvocato dello Stato S. Fiorentino

— den østrigske regering ved C. Pesendorfer, som befuldmægtiget

* Processprog: ungarsk.

— Det Forenede Kongeriges regering ved S. Hathaway og H. Walker, som befuldmægtigede, bistået af barrister K. Beal

— Europa-Kommissionen ved G. Braun og A. Sipos samt ved K. Talabér-Ritz, som befuldmægtigede

— EFTA-Tilsynsmyndigheden ved X. Lewis og F. Simonetti, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse under retsmødet den 15. december 2011,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse, der vedrører fortolkningen af artikel 49 TEUF og 54 TEUF, er blevet indgivet i forbindelse med en tvist vedrørende et italiensk selskabs grænseoverskridende omdannelse til et ungarsk selskab.

Den nationale ret

2 A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (lov nr. V af 2006 om offentlighed vedrørende selskaber, den retlige procedure for selskabsregistrering og frivillig likvidation) fastsætter i artikel 25:

»1) Selskabsregistret indeholder i det relevante omfang følgende oplysninger for alle selskaber:

[…]

g) navn og registreringsnummer på de/den retlig(e) forgænger(e) eller retlig(e) efterfølger(e), samt, hvis selskabet har vedtaget en beslutning herom, den af selskabet fastsatte dato for dets omdannelse

[…]«

3 Denne lovs artikel 57, stk. 4, bestemmer:

»Den ret, der har til opgave at føre selskabsregistret i området for den retlige forgængers hjemsted, træffer afgørelse vedrørende ændring af selskabsformen. Den nævnte ret sletter den retlige forgængers registrering – med angivelse af den retlige efterfølger – og registrerer efterfølgeren i selskabsregistret. I givet fald træffer den nævnte ret bestemmelse om, at selskabsdokumentationen fremsendes til den ret, der fører selskabsregistret i området for den retlige efterfølgers hjemsted.«

4 A gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (lov nr. IV af 2006 om erhvervsdrivende selskaber, herefter »lov om erhvervsdrivende selskaber«) fastsætter i artikel 69, stk. 1:

»Medmindre andet er bestemt ved denne lov, finder bestemmelserne vedrørende stiftelse af et erhvervsdrivende selskab anvendelse ved et erhvervsdrivende selskabs omdannelse til et andet erhvervsdrivende selskab. Ved omdannelse finder ligeledes bestemmelserne vedrørende omdannelse, som denne lov fastsætter specifikt for de forskellige selskabsformer, anvendelse.«

5 I henhold til artikel 71 i denne lov:

»1) Medmindre andet er bestemt i selskabsaftalen, træffer det erhvervsdrivende selskabs øverste organ, for så vidt angår omdannelsen, en afgørelse i to faser. […]

2) […] På første stadium vurderer organet, på grundlag af et forslag fra ledelsen – og efter rådgivning fra tilsynskomiteen, hvis det erhvervsmæssige selskab råder over en sådan komite – om selskabsdeltagerne (aktionærer) kan godkende forslaget om omdannelse, og træffer derefter beslutning om selskabsformen efter omdannelsen samt fastlægger, hvilke selskabsdeltagere (aktionærer) der ønsker at blive selskabsdeltagere (aktionærer) i sidstnævnte.

3) Hvis forslaget om at omdanne det erhvervsmæssige selskab godkendes af det flertal af selskabsdeltagere (aktionærer), der kræves for at danne den pågældende selskabsform, fastsætter det øverste organ referencedatoen for regnskabsopgørelsen, udpeger en revisor og pålægger selskabets ledelse at forberede udkast til regnskabsopgørelse og udkast til opgørelse over de underliggende aktiver samt alle øvrige dokumenter, der i henhold til loven eller efter bestemmelse fra det øverste selskabsorgan er nødvendige for at træffe beslutningen om omdannelse.

4) Ledelsen forbereder udkast til regnskabsopgørelse og udkast til opgørelse over aktiverne i det erhvervsmæssige selskab, der skal omdannes, udkast til regnskabsopgørelse og udkast til opgørelse over de (oprindelige) aktiver i selskabet efter omdannelsen, udkast til selskabsaftale vedrørende dette selskab samt udkast til omdannelsesaftale med de personer, der ikke ønsker at blive selskabsdeltagere (aktionærer) i det selskab, der er resultatet af omdannelsen.

[…]«

6 Artikel 73 i lov om erhvervsdrivende selskaber indeholder bestemmelser angående udarbejdelse af udkast til regnskabsopgørelse og om kontrol af uafhængige revisorer, og artikel 74 i denne lov omhandler selskabets vedtagelse af udkastet til regnskabsopgørelse og kapitalens fordeling i det nye selskab.

7 I overensstemmelse med artikel 75 i lov om erhvervsmæssige selskaber informeres personalerepræsentationen i det erhvervsdrivende selskab om beslutningen om omdannelsen af selskabet, som udsender en meddelelse herom i to efterfølgende numre af *Selskabsbulletinen*, navnlig indeholdende en underretning til kreditorerne.

8 Det følger af artikel 76, stk. 2, i denne lov, at kreditorer, hvis ikke-eksigible fordringer mod det selskab, der er under omdannelse, er opstået inden offentliggørelsen af den første meddelelse vedrørende beslutningen om omdannelse, kan kræve, at selskabet stiller sikkerhed svarende til deres fordringers pålydende værdi.

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

9 VALE Costruzioni Srl (et selskab med begrænset ansvar i henhold til italiensk ret, herefter »VALE Costruzioni«), stiftet ved aftale af 27. september 2000, blev selskabsregistreret i Rom (Italien) den 16. november 2000. Den 3. februar 2006 ansøgte selskabet om at blive slettet fra selskabsregistret, idet det indikerede sin hensigt om at overføre sit hovedsæde og aktivitet til Ungarn og at ophøre med dets aktivitet i Italien. I overensstemmelse med denne anmodning afmeldte myndigheden, der har til opgave at føre selskabsregistret i Rom, selskabet den 13. februar 2006. Som det fremgår af sagen, er det indført i selskabsregistret under betegnelsen »Sletning og overførsel af hovedsæde«, at »selskabet er flyttet til Ungarn«.

10 Eftersom selskabet, der oprindeligt var stiftet i Italien i henhold til italiensk ret, havde besluttet at overføre sit hovedsæde til Ungarn og at drive virksomhed dér i henhold til ungarsk ret, godkendte direktøren for VALE Costruzioni og en anden fysisk person den 14. november 2006 vedtægterne for VALE Építési kft (et selskab med begrænset ansvar i henhold til ungarsk ret, herefter »VALE Építési«) med henblik på registrering i selskabsregistret i Ungarn. Derudover blev den i henhold til ungarsk ret for registreringen nødvendige aktiekapital frigjort.

11 Den 19. januar 2007 indgav repræsentanten for VALE Építési en anmodning ved Fővárosi Bíróság (retten i Budapest), der fungerer som cégbíróság (handelsret), om registrering af selskabet i henhold til ungarsk ret. I sin anmodning angav repræsentanten VALE Costruzioni som retlig forgænger for VALE Építési.

12 Fővárosi Bíróság meddelte i sin egenskab af handelsret i første instans afslag på registreringsanmodningen. I anden instans stadfæstede Fővárosi itélőtábla (den regionale appeldomstol i Budapest) denne afgørelse. Ifølge denne ret kan et selskab, der er stiftet og registreret i Italien, ikke i medfør af de anvendelige ungarske selskabsregler overføre dets hovedsæde til Ungarn og kan ikke lade sig registrere dér i den ansøgte form. Ifølge denne ret kan der kun optages de oplysninger, der er anført i artikel 24-29 i lov nr. V af 2006, i selskabsregistret i henhold til de gældende ungarske lovbestemmelser, og følgelig er det ikke muligt at angive et selskab, der ikke er ungarsk, som retlig forgænger.

13 VALE Építési iværksatte kassationsappel ved Legfelsőbb Bíróság (den øverste domstol) med påstand om annullation af førsteinstansens afslag og om registrering af selskabet. Selskabet gjorde gældende, at den anfægtede afgørelse strider mod de umiddelbart anvendelige bestemmelser i artikel 49 TEUF og 54 TEUF.

14 I den henseende gjorde selskabet opmærksom på, at afgørelsen overser den grundlæggende forskel mellem den internationale overførsel af et selskabs hovedsæde uden ændring af anvendelig national ret på den ene side og den internationale omdannelse af et selskab på den anden side. Domstolen har i sin dom i Cartesio-sagen (dom af 16.12.2008, sag C-210/06, Sml. I, s. 9641) klart anerkendt denne forskel.

15 Den forelæggende ret har bekræftet Fővárosi itélőtáblas vurdering og bemærker, at overførsel af hovedsædet for et selskab, der er underlagt en anden medlemsstats ret, i dette tilfælde Den Italienske Republiks, med en genstiftelse af selskabet i henhold til ungarsk ret og en bemærkning om dets italienske forgænger, således som VALE Építési anmoder om, i ungarsk ret ikke kan accepteres som en omdannelse, da de nationale bestemmelser om omdannelser kun finder anvendelse på nationale tilfælde. Ikke desto mindre stiller retten spørgsmålstegn ved foreneligheden af en sådan lovgivning med etableringsfriheden, alt imens det fremhæves, at den foreliggende sag adskiller sig fra den sag, der førte til Cartesio-dommen, for så vidt som det i det foreliggende tilfælde drejer sig om en overførsel af et selskabs hovedsæde med ændring af den anvendelige nationale ret og med opretholdelse af selskabets juridiske personlighed, dvs. en grænseoverskridende omdannelse.

16 På denne baggrund har Legfelsőbb Bíróság besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal værtsmedlemsstaten henholde sig til bestemmelserne i artikel [49 TEUF og 54 TEUF] i en situation, hvor et selskab, der er stiftet i en anden (oprindelses)medlemsstat, flytter sit hovedsæde til værtsmedlemsstaten og samtidig med henblik herpå sletter sin registrering i oprindelsesmedlemsstaten, selskabets indehavere opretter et nyt stiftelsesdokument i henhold til værtsmedlemsstatens lovgivning, og selskabet anmoder om optagelse i selskabsregistret i værtsmedlemsstaten i henhold til denne stats ret?

2) Skal artikel [49 TEUF og 54 TEUF], såfremt det første spørgsmål besvares bekræftende, i den beskrevne situation fortolkes således, at de er til hinder for en (værts)medlemsstats lovgivning eller praksis, som forhindrer, at et selskab, der er lovlig stiftet i en anden (oprindelses)medlemsstat, flytter sit hovedsæde til værtsmedlemsstaten og fortsætter sin virksomhed efter den sidstnævnte stats ret?

3) Er det med henblik på besvarelsen af det andet spørgsmål relevant, af hvilken grund værtsmedlemsstaten nægter selskabets optagelse i selskabsregistret? Nærmere bestemt:

   — Hvis selskabet i det i værtsmedlemsstaten oprettede stiftelsesdokument som virksomhed, hvis rettigheder det er succederet i, angiver det i oprindelsesmedlemsstaten stiftede selskab, hvis registrering det har slettet, og anmoder om, at det nævnte selskab i egenskab af dets retlige forgænger registreres i værtsmedlemsstatens selskabsregister.

   — Er værtsmedlemsstaten, i forbindelse med international omdannelse inden for Fællesskabet, med henblik på dens afgørelse vedrørende anmodningen om selskabets optagelse i selskabsregistret, forpligtet til at tage hensyn til den akt, hvorved oprindelsesmedlemsstaten i sit selskabsregister indførte flytningen af hovedsæde, og, i bekræftende fald, i hvilket omfang?

4) Kan værtsmedlemsstaten i henhold til bestemmelserne i dens selskabsret, som regulerer nationale selskabsomdannelser, træffe afgørelse vedrørende en anmodning om optagelse i den pågældende stats selskabsregister fra et selskab, som foretager en international omdannelse inden for Fællesskabet, og kræve af det nævnte selskab, at det opfylder alle kravene i værtsmedlemsstatens selskabsret vedrørende nationale omdannelser (f.eks. udarbejdelse af en regnskabsopgørelse og en opgørelse over aktiverne), eller er den derimod forpligtet til på grundlag af artikel [49 TEUF EF og 54 TEUF] at sondre mellem internationale omdannelser inden for Fællesskabet og nationale omdannelser, og i bekræftende fald, i hvilken udstrækning?«

Om de præjudicielle spørgsmål

Formaliteten

17 Det Forenede Kongeriges regering har rejst tvivl om, hvorvidt det præjudicielle spørgsmål i sin helhed kan antages til realitetsbehandling, idet den påpeger, at de præjudicielle spørgsmål er hypotetiske. Disse spørgsmål omhandler nemlig et tilfælde af grænseoverskridende omdannelse, mens det, på grundlag af de faktiske omstændigheder som følger af forelæggelsesafgørelsen, må konkluderes, at de pågældende transaktioner ikke svarer til en sådan grænseoverskridende omdannelse. EFTA-Tilsynsmyndigheden vurderer, at det tredje og fjerde præjudicielle spørgsmål ikke kan antages til realitetsbehandling, fordi der ikke er redegjort for de relevante retsforskrifter på en tilstrækkelig detaljeret måde til, at Domstolen kan give et hensigtsmæssigt svar.

18 Med henblik på vurderingen af formaliteten med hensyn til den præjudicielle forelæggelse i sin helhed, henholdsvis det tredje og fjerde spørgsmål, bemærkes, at der ifølge fast retspraksis er en formodning for, at de spørgsmål om EU-rettens fortolkning, som den nationale ret har forelagt på baggrund af de retlige og faktiske omstændigheder, som den har ansvaret for at fastlægge – og hvis rigtighed det ikke tilkommer Domstolen at efterprøve – er relevante. Domstolen kan kun afvise en anmodning fra en national ret, hvis det klart fremgår, at den ønskede fortolkning af EU-retten savner enhver forbindelse med realiteten i hovedsagen eller dens genstand, såfremt problemet er af hypotetisk karakter, eller såfremt Domstolen ikke råder over de faktiske og retlige oplysninger, som er nødvendige for, at den kan give en hensigtsmæssig besvarelse af de forelagte spørgsmål (dom af 22.6.2010, forenede sager C-188/10 og C-189/10, Melki og Abdeli, Sml. I, s. 5667, præmis 27 og den deri nævnte retspraksis).

19 I det foreliggende tilfælde omhandler de forelagte spørgsmål fortolkningen af artikel 49 TEUF og 54 TEUF i en reel tvist om indføringen af VALE Építési i selskabsregistret. Desuden forekommer den forelæggende rets kvalificering af den pågældende transaktion i hovedsagen som en grænseoverskridende omdannelse af et selskab ikke at være uden relevans, eftersom det fremgår af sagen, at myndigheden, der har til opgave at føre selskabsregistreret i Rom, slettede VALE Costruzioni ved at indføre i registret under betegnelsen »Sletning og overførsel af hovedsæde«, at »selskabet er flyttet til Ungarn«.

20 Af denne selv samme grund tilkommer det ikke Domstolen, henset til den klare opdeling af funktioner mellem de nationale domstole og denne, at fastslå, at VALE Costruzioni er opløst, fordi det er slettet fra selskabsregistret i Rom. Under disse omstændigheder kan fortolkningsanmodningen ikke anses for at være uden forbindelse med realiteten i hovedsagen eller dens genstand.

21 Endelig beskriver forelæggelsesafgørelsen på tilstrækkelig måde de faktiske omstændigheder i hovedsagen samt den relevante nationale lovgivning, der gør det muligt for Domstolen at forstå betydningen og rækkevidden af de præjudicielle spørgsmål med henblik på at besvare dem på en hensigtsmæssig måde.

22 Under disse omstændigheder må anmodningen om præjudiciel afgørelse anses for at kunne antages til realitetsbehandling.

Om realiteten

Om de to første spørgsmål

23 Med de to første spørgsmål, som bør vurderes samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 49 TEUF og 54 TEUF skal fortolkes således, at de er til hinder for en national lovgivning, som giver selskaber, der er underlagt national ret, mulighed for omdannelse, men som ikke tillader, at et selskab, omfattet af en anden medlemsstats ret, omdannes til et selskab, der er underlagt national ret, ved at stifte et selskab som det sidstnævnte.

– Om anvendelsesområdet for artikel 49 TEUF og 54 TEUF

24 Med hensyn til spørgsmålene om, hvorvidt en sådan lovgivning er omfattet af anvendelsesområdet for artikel 49 TEUF og 54 TEUF, bemærkes, at Domstolen i præmis 19 i dom af 13. december 2005, SEVIC Systems (sag C-411/03, Sml. I, s. 10805), har fastslået, at transaktioner vedrørende omdannelse af selskaber i princippet vedrører økonomiske aktiviteter, i forhold til hvilke medlemsstaterne er forpligtede til at respektere etableringsfriheden.

25 Den ungarske og den tyske regering, Irland samt Det Forenede Kongeriges regering har anført, at en sådan lovgivning ikke er omfattet af artikel 49 TEUF og 54 TEUF, eftersom en grænseoverskridende omdannelse til forskel fra den pågældende grænseoverskridende fusion i SEVIC Systems-dommen fører til dannelsen af et selskab i værtsmedlemsstaten.

26 En sådan argumentation kan ikke tiltrædes.

27 Det er ganske vist fast retspraksis, at et selskab, der er oprettet i henhold til en national retsorden, kun eksisterer i kraft af den nationale lovgivning, som er bestemmende for dets stiftelse og funktion (jf. dom af 27.9.1988, sag 81/87, Daily Mail og General Trust, Sml. s. 5483, præmis 19, og Cartesio-dommen, præmis 104).

28 På samme måde er det fast retspraksis, at i overensstemmelse med artikel 54 TEUF – når der ikke findes en ensartet definition i EU-retten af, hvilke selskaber etableringsretten gælder for i henhold til ét enkelt tilknytningskriterium, som særegent fastsætter, hvilken national lovgivning der finder anvendelse på et selskab – udgør spørgsmålet om, hvorvidt artikel 49 TEUF finder anvendelse på et selskab, der påberåber sig den grundlæggende frihed beskyttet af denne artikel, et forudgående spørgsmål, som på EU-rettens nuværende udviklingstrin kun kan besvares i henhold til den nationale lovgivning, som finder anvendelse (dom af 29.11.2011, sag C-371/10, National Grid Indus, Sml. I, s. 12273, præmis 26 og den deri nævnte retspraksis).

29 En medlemsstat kan således utvivlsomt definere såvel den tilknytning, som kræves af et selskab, for at det kan anses for at være stiftet i henhold til national ret, og dermed være omfattet af etableringsretten, som den tilknytning, der kræves for efterfølgende at opretholde denne egenskab (Cartesio-dommen, præmis 110, og National Grid Indus-dommen, præmis 27).

30 I overensstemmelse med de erfaringer, der følger af denne faste retspraksis, bemærkes, at den eventuelle forpligtelse i medfør af artikel 49 TEUF og 54 TEUF til at gøre en grænseoverskridende omdannelse mulig, hverken berører den i denne doms forudgående præmis nævnte ret for værtsmedlemsstaten eller dennes fastlæggelse af regler for stiftelse og drift af selskaber, der er resultatet af en grænseoverskridende omdannelse.

31 Som det følger af den i denne doms præmis 27 nævnte retspraksis, er et sådant selskab nødvendigvis alene omfattet af den nationale ret i værtsmedlemsstaten, der regulerer det påkrævede tilknytningsmoment samt dets stiftelse og drift.

32 Det fremgår således, at udtrykket »for så vidt som dette er tilladt efter denne lovgivning« i Cartesio-dommens præmis 112 ikke kan anses for uden videre at ville undtage lovgivningen i værtsmedlemsstaten om omdannelse af selskaber fra traktatens bestemmelser om etableringsfriheden, men for at ville afspejle den enkle kendsgerning, at et selskab, der er oprettet i henhold til en national retsorden, kun eksisterer i kraft af den nationale lovgivning, der således gør stiftelse af et selskab »mulig«, hvis de fastsatte betingelser i den henseende er opfyldt.

33 På denne baggrund bør det fastslås, at en national lovgivning, som giver selskaber, der er underlagt national ret, mulighed for omdannelse, men som ikke tillader omdannelse af et selskab, der er omfattet af en anden medlemsstats ret, er omfattet af anvendelsesområdet for artikel 49 TEUF og 54 TEUF.

– Om tilstedeværelsen af en hindring for etableringsfriheden og om dens eventuelle begrundelse

34 Hvad angår spørgsmålet om en hindring for etableringsfriheden bemærkes, at begrebet etablering som omhandlet i traktatens bestemmelser vedrørende etableringsfriheden indebærer, at der rent faktisk udøves erhvervsmæssig virksomhed ved hjælp af en fast indretning i værtsmedlemsstaten i et ikke nærmere angivet tidsrum. Begrebet forudsætter derfor, at det pågældende selskab faktisk befinder sig i denne stat og faktisk udøver erhvervsmæssig virksomhed i denne (dom af 12.9.2006, sag C-196/04, Cadbury Schweppes og Cadbury Schweppes Overseas, Sml. I, s. 7995, præmis 54 og den deri nævnte retspraksis).

35 I det foreliggende tilfælde har proceduren ved Domstolen ikke frembragt oplysninger, der kan vise, at VALE Építési's aktiviteter begrænser sig til Italien, og at selskabet ikke sigter mod faktisk at installere sig i Ungarn, hvilket det ikke desto mindre tilkommer den forelæggende ret at efterprøve.

36 Det må antages, at for så vidt som den pågældende nationale lovgivning i hovedsagen kun fastsætter, at der kan ske omdannelse af et selskab, der allerede har hovedsæde i den pågældende medlemsstat, indfører nævnte lovgivning en forskelsbehandling mellem selskaber, baseret på, om omdannelsen er

national eller grænseoverskridende, som kan afskrække de selskaber, der har deres hovedsæde i andre medlemsstater, fra at udøve den traktatfæstede etableringsfrihed, og den udgør således en hindring i artikel 49 TEUF og 54 TEUF's forstand (jf. i denne retning SEVIC Systems-dommen, præmis 22 og 23).

37 Med hensyn til den eventuelle begrundelse for den pågældende hindring er det korrekt, at Domstolen har anerkendt, i SEVIC Systems-dommens præmis 27, at grænseoverskridende fusioner udgør særlige problemer, hvilket tilsvarende gælder for grænseoverskridende omdannelser. Sådanne omdannelser forudsætter nemlig den konsekutive anvendelse af to nationale retter.

38 Det må uden videre konstateres, at forskelsbehandlingen baseret på, om omdannelsen er national eller grænseoverskridende, ikke kan begrundes med manglende regler i den afledte EU-ret. Det bemærkes, at selv om sådanne regler ganske vist er nyttige for at gøre grænseoverskridende omdannelser lettere, kan deres eksistens således ikke ophøjes til en forudgående betingelse for gennemførelsen af etableringsfriheden, der er fastsat i artikel 49 TEUF og 54 TEUF (jf. hvad angår grænseoverskridende fusioner SEVIC Systems-dommen, præmis 26).

39 For så vidt angår en begrundelse i tvingende almene hensyn såsom beskyttelsen af kreditorernes, minoritetsselskabsdeltagernes og lønmodtagernes interesser samt opretholdelse af en effektiv skattekontrol og god handelsskik, er det fast retspraksis, at sådanne hensyn kan begrunde en begrænsende foranstaltning for etableringsfriheden på betingelse af, at en sådan begrænsende foranstaltning er egnet til at sikre virkeliggørelsen af de forfulgte mål og ikke går ud over, hvad der er nødvendigt for at nå disse mål (jf. SEVIC Systems-dommen, præmis 28 og 29).

40 I dette tilfælde mangler en sådan begrundelse. Efter ungarsk ret nægtes nemlig generelt grænseoverskridende omdannelser, hvilket fører til, at gennemførelsen af sådanne transaktioner hindres, selv om de i den forudgående præmis nævnte interesser ikke er truede. I alle tilfælde går en sådan regel ud over, hvad der er nødvendigt for at nå målet om at beskytte de nævnte interesser (jf. hvad angår grænseoverskridende fusioner SEVIC Systems-dommen, præmis 30).

41 Under disse omstændigheder bør de første to præjudicielle spørgsmål besvares med, at artikel 49 TEUF og 54 TEUF skal fortolkes således, at de er til hinder for en national lovgivning, som giver selskaber, der er underlagt national ret, mulighed for omdannelse, men som ikke tillader, at et selskab, omfattet af en anden medlemsstats ret, omdannes til et selskab, der er underlagt national ret, ved at stifte et selskab som det sidstnævnte.

Om det tredje og fjerde spørgsmål

42 Med det tredje og fjerde spørgsmål, som bør behandles samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 49 TEUF og 54 TEUF i sammenhæng med en grænseoverskridende omdannelse skal fortolkes således, at værtsmedlemsstaten har ret til at fastlægge den relevante nationale ret for en sådan transaktion og således anvende bestemmelserne i dens nationale ret om nationale omdannelser, der regulerer stiftelsen og driften af et selskab, såsom kravene om udarbejdelse af en regnskabsopgørelse og en opgørelse over aktiver. Navnlig ønsker retten at vide, om værtsmedlemsstaten kan nægte at gøre bemærkning om den »retlige forgænger« ved grænseoverskridende omdannelser, idet en sådan bemærkning skal gøres i selskabsregistret ved nationale omdannelser, og om, og i hvilket omfang den er forpligtet til at tage dokumenter, der udgår fra oprindelseslandets myndigheder, i betragtning under proceduren for registrering af selskabet.

43 I den forbindelse bemærkes først, at da den afledte EU-ret ikke på nuværende tidspunkt fastsætter særlige regler med hensyn til grænseoverskridende omdannelser, kan bestemmelserne, som gør gennemførelsen af en sådan transaktion mulig, kun findes i national ret, nemlig retten i oprindelsesmedlemsstaten, som selskabet, der søger at omdanne sig, er omfattet af, og retten i værtsmedlemsstaten, som selskabet efter omdannelsen er omfattet af.

44 Således nødvendiggør gennemførelsen af en grænseoverskridende omdannelse, som det følger af denne doms præmis 37, en efter hinanden følgende anvendelse af to nationale retssystemer på denne juridiske transaktion.

45 For det andet bemærkes, at selv om der ikke af artikel 49 TEUF og 54 TEUF kan udledes præcise regler, der kan erstatte nationale bestemmelser, er anvendelsen af disse sidstnævnte bestemmelser ikke helt fritaget for kontrol i lyset af disse artikler.

46 Som det således følger af det afgivne svar på de to første spørgsmål, er en medlemsstat, der giver selskaber, der er underlagt national ret, mulighed for omdannelse, i henhold til artikel 49 TEUF og 54 TEUF forpligtet til at give denne samme mulighed til selskaber, der er omfattet af en anden medlemsstats ret, og som søger at lade sig omdanne til et selskab underlagt den nationale ret i den første medlemsstat.

47 Dermed skal anvendelsen af de nationale bestemmelser foretages under hensyn til denne forpligtelse i medfør af artikel 49 TEUF og 54 TEUF.

48 Herved bemærkes, at de processuelle regler med henblik på sikring af beskyttelsen af de rettigheder, som EU-retten medfører for borgerne, efter fast retspraksis – når der ikke findes materielle EU-retlige bestemmelser – på mange områder henhører under hver medlemsstats nationale retsorden, dog på betingelse af, at disse regler ikke må være mindre gunstige end dem, der gælder for tilsvarende interne forhold (ækvivalensprincippet), og at de i praksis ikke må gøre det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve de rettigheder, der hjemles i Unionens retsorden (effektivitetsprincippet) (jf. i denne retning for så vidt angår tilbagesøgning af et beløb erlagt i urigtig formodning om skyld dom af 22.10.1998, forenede sager C-10/97 - C-22/97, IN. CO. GE.'90 m.fl., Sml. I, s. 6307, præmis 25, for så vidt angår forvaltningsret dom af 7.6.2007, forenede sager C-222/05 - C-225/05, van der Weerd m.fl., Sml. I, s. 4233, præmis 28, for så vidt angår en medlemsstats erstatningsansvar uden for kontrakt dom af 24.3.2009, Danske Slagterier, sag C-445/06, Sml. I, s. 2119, præmis 31, samt for så vidt angår kravet om en erklæring ved en skattefordel, dom af 30.6.2011, sag C-262/09, Meilicke m.fl., Sml. I, s. 5669, præmis 55 og den deri nævnte retspraksis).

49 Det må konstateres, at den underliggende logik i denne retspraksis ligeledes gælder i den retlige kontekst i hovedsagen. Som i denne retspraksis nyder den enkelte borger en rettighed i henhold til Unionens retsorden, i dette tilfælde retten til at udføre en grænseoverskridende omdannelse, hvis gennemførelse, når der ikke findes EU-retlige regler, afhænger af anvendelsen af national ret.

50 Herved bemærkes, at værtsmedlemsstatens fastlæggelse af den anvendelige nationale ret, der gør det muligt at gennemføre en grænseoverskridende omdannelse, ikke i sig selv kan tilsidesætte de forpligtelser, der følger af artikel 49 TEUF og 54 TEUF.

51 Det er fast retspraksis, at en grænseoverskridende omdannelse i værtsmedlemsstaten fører til stiftelse af et selskab i henhold til retten i denne medlemsstat. Et selskab, der er oprettet i henhold til en national retsorden, eksisterer imidlertid kun i kraft af den nationale lovgivning, som er bestemmende for dets stiftelse og funktion (jf. dommen i sagen Daily Mail og General Trust, præmis 19, og Cartesio-dommen, præmis 104).

52 Således kan der i dette tilfælde ikke sættes spørgsmålstegn ved Ungarns anvendelse af dets nationale bestemmelser om nationale omdannelser, der regulerer stiftelsen og driften af et selskab, såsom kravet om udarbejdelse af en regnskabsopgørelse og en opgørelse over aktiver.

53 For det tredje bør de forpligtelser, der følger af ækvivalens- og effektivitetprincippet, som udgør rammerne for anvendelsen af national ret, belyses i lyset af spørgsmålene fra den forelæggende ret om gennemførelsen af den pågældende transaktion i hovedsagen.

54 Hvad på den ene side angår ækvivalensprincippet bemærkes, at en medlemsstat i medfør af dette princip ikke er forpligtet til behandle grænseoverskridende transaktioner mere fordelagtigt end nationale transaktioner. Dette princip indebærer alene, at de processuelle regler med henblik på sikring af beskyttelsen af de rettigheder, som EU-retten medfører for borgerne, ikke må være mindre gunstige end dem, der anvendes på lignende nationale tilfælde.

55 Hvis en medlemsstats lovgivning i tilfælde af nationale omdannelser kræver en streng retlig og økonomisk kontinuitet mellem forgængerselskabet, der har anmodet om omdannelsen, og det efterfølgende omdannede selskab, kan et sådant krav ligeledes pålægges i tilfælde af en grænseoverskridende omdannelse.

56 Ikke desto mindre er en medlemsstats myndigheders afvisning i forbindelse med en grænseoverskridende omdannelse af at nævne selskabet i oprindelsesmedlemsstaten i selskabsregistreret som »retlig forgænger« til det omdannede selskab ikke forenelig med ækvivalensprincippet, hvis der indføres en sådan bemærkning for selskabets forgænger ved registreringen i forbindelse med nationale omdannelser. I den forbindelse bemærkes, at bemærkningen om »retlig forgænger« i selskabsregistret, uafhængigt af, om omdannelsen er national eller grænseoverskridende, bl.a. kan være nyttig med henblik på at informere selskabets kreditorer om, at det er blevet omdannet. Desuden anfører den ungarske regering ingen hensyn, der begrunder, at en sådan bemærkning er forbeholdt nationale omdannelser.

57 Dermed er afvisningen af at lade VALE Costruzioni indføre i det ungarske selskabsregister som »retlig forgænger« ikke forenelig med ækvivalensprincippet.

58 Hvad på den anden side angår effektivitetsprincippet drejer spørgsmålet sig i dette tilfælde om, hvilken relevans værtsmedlemsstaten skal tillægge dokumenter fra oprindelsesmedlemsstatens myndigheder under proceduren i forbindelse med en registreringsanmodning. I sammenhæng med tvisten i hovedsagen angår dette spørgsmål undersøgelsen, der skal foretages af de ungarske myndigheder, af, om VALE Costruzioni har frigjort sig fra italiensk ret i overensstemmelse med de betingelser, der er foreskrevet af denne sidstnævnte, alt imens selskabet har opretholdt sin juridiske personlighed, således at det kan lade sig omdanne til et ungarsk selskab.

59 Da denne undersøgelse udgør den nødvendige forbindelse mellem registreringsproceduren i oprindelsesmedlemsstaten, henholdsvis i værtsmedlemsstaten, forholder det sig dog således, at når der ikke findes EU-retlige regler, reguleres registreringsproceduren af retten i værtsmedlemsstaten, der således ligeledes i princippet fastlægger, hvilke beviser der skal fremlægges af det selskab, der anmoder om omdannelse, for at attestere, at de betingelser, der er forenelige med EU-retten og påkrævet af oprindelsesmedlemsstaten, i den henseende er opfyldt.

60 En forvaltningspraksis i værtsmedlemsstaten, som generelt afviser at tage dokumenter, der udgår fra myndighederne i oprindelsesmedlemsstaten, i betragtning i forbindelse med registreringsproceduren, risikerer at gøre selskabet, der anmoder om en omdannelse, ude af stand til at bevise, at det faktisk opfylder kravene i oprindelsesmedlemsstaten, hvilket bringer virkeliggørelsen af den grænseoverskridende omdannelse, som selskabet har påbegyndt, i fare.

61 Det følger heraf, at myndighederne i værtsmedlemsstaten i forbindelse med en vurdering af en anmodning om selskabsregistrering er forpligtede til i medfør af effektivitetsprincippet at tage behørigt hensyn til dokumenter, der udgår fra oprindelsesmedlemsstatens myndigheder, og som attesterer, at dette selskab faktisk opfylder kravene i denne medlemsstat, for så vidt som kravene er forenelige med EU-retten.

62 Henset til det forudgående bør det tredje og fjerde spørgsmål besvares med, at artikel 49 TEUF og 54 TEUF i sammenhæng med et selskabs grænseoverskridende omdannelse skal fortolkes således, at værtsmedlemsstaten har ret til at fastlægge den relevante nationale ret for en sådan transaktion og således anvende bestemmelserne i dens nationale ret om nationale omdannelser, der regulerer stiftelsen og driften af et selskab, såsom kravene om udarbejdelse af en regnskabsopgørelse og en opgørelse over aktiver. Ikke desto mindre er ækvivalensprincippet, henholdsvis effektivitetsprincippet, til hinder for, at værtsmedlemsstaten

— afviser ved grænseoverskridende omdannelser at gøre bemærkning om det selskab, der anmoder om omdannelsen, som den »retlige forgænger«, hvis en sådan bemærkning om forgængerselskabet skal gøres i selskabsregistreret ved nationale omdannelser, og

— afviser at tage behørigt hensyn til dokumenter, der udgår fra oprindelsesmedlemsstatens myndigheder, under proceduren for registrering af selskabet.

Sagens omkostninger

63 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Tredje Afdeling) for ret:

1) Artikel 49 TEUF og 54 TEUF skal fortolkes således, at de er til hinder for en national lovgivning, som giver selskaber, der er underlagt national ret, mulighed for omdannelse, men som generelt ikke tillader, at et selskab, omfattet af en anden medlemsstats ret, omdannes til et selskab, der er underlagt national ret, ved at stifte et selskab som det sidstnævnte.

2) Artikel 49 TEUF og 54 TEUF skal i sammenhæng med et selskabs grænseoverskridende omdannelse fortolkes således, at værtsmedlemsstaten har ret til at fastlægge den relevante nationale ret for en sådan transaktion og således anvende bestemmelserne i dens nationale ret om nationale omdannelser, der regulerer stiftelsen og driften af et selskab, såsom kravene om udarbejdelse af en regnskabsopgørelse og en opgørelse over aktiver. Ikke desto mindre er ækvivalensprincippet, henholdsvis effektivitetsprincippet, til hinder for, at værtsmedlemsstaten

— afviser ved grænseoverskridende omdannelser at gøre bemærkning om det selskab, der anmoder om omdannelsen, som den »retlige forgænger«, hvis en sådan bemærkning om forgængerselskabet skal gøres i selskabsregistreret ved nationale omdannelser, og

— afviser at tage behørigt hensyn til dokumenter, der udgår fra oprindelsesmedlemsstatens myndigheder, under proceduren for registrering af selskabet.

Underskrifter